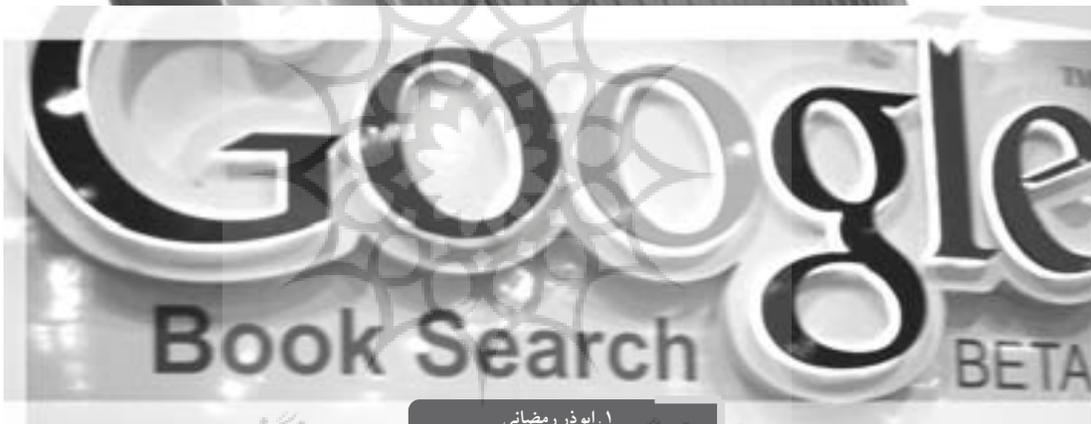

پرسشهای کتابداران در مقابل پژوهشگر گوگل

۱. ابوذر رضانی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه
آزاد واحد تهران شمال

aboozar@parsonline.net

گوگل اسکالر یا پژوهشگر گوگل موتور جستجوی رایگان جهت یافتن متون علمی تحت وب به شمار می‌آید و نسخه بتای آن از نوامبر ۲۰۰۴ دسترس‌پذیر شده است. شما به کمک آن می‌توانید مآخذ کتابشناختی متن کامل موارد زیر را جستجو نمایید:

مقالات داوری شده، پایاننامهها، کتابها، چکیده‌ها، گزارش‌های فنی از ناشران دانشگاهی، انجمنهای حرفه‌ای و دیگر سازمانهای پژوهشی یا اساساً هر صفحه وبی که شبیه یک مقاله یا مدرک علمی به نظر برسد (۱، ۲).

برخی از مزایایی که برای گوگل می‌توان بر شمرده عبارتند:

● اگر چه از میان مقایسه‌های مختلف پژوهشگر گوگل و دیگر پایگاههای اطلاعات علمی نتایج مختلفی حاصل شده است، اما اجرای دو مورد به پژوهشگر گوگل اعتبار ویژه‌ای داده است: اول جستجوی کلیدواژه‌ای در متن کامل مقاله‌ها و دیگر پیوند به مقاله‌های که بعداً به اثر استناد کرده‌اند (۵).

● دانشجویان و پژوهشگران بخاطر سادگی کار جستجو در گوگل ممکن است پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه‌ها را نشناسند، اما گوگل را بدون شک می‌شناسند.

کتابداران با توجه به این آشنایی اولیه بهتر است برای آموزش مهارتهای جستجوی علمی با پژوهشگر گوگل شروع نمایند و سپس آموزش نظامهای پیچیده‌تر را انتخاب نمایند (۱).

● گوگل مدعی است که پژوهشگر گوگل دروازه اطلاعاتی رایگان برای اطلاعات علمی قابل اعتماد به شمار می‌آید و می‌توان آن را به عنوان منبع با کیفیت برای بازیابی استناد به منابع مورد توجه قرار داد.

● کاربران به کمک پژوهشگر گوگل امکان جستجو همزمان منابع علمی از پایگاههای مختلف بدون هزینه را خواهند داشت.

برخی از معایبی که برای گوگل می‌توان بر شمرده عبارتند:

● به نظر می‌رسد پایگاه‌های اطلاعاتی ساختار یافته فراهم آوردگان تجاری (از قبیل اسکاپوس) در مقابل با پژوهشگر گوگل پوشش بهتری دارند، بیشتر روزآمد می‌شوند، امکانات جستجوی بهتری دارند، از اشتباهات کمتر مواجه هستند و شفافیت بیشتری دارند.

● پژوهشگر گوگل حدود دامنه و پوشش آن نامشخص است.

● برخی رکوردهای آن ماهیت ساختار نیافته و ناپایدار دارند.

● به نظر می‌رسد از نمایه‌سازی رسمی پیروی نمی‌کند.

● کمبود ارتباط بین تسهیلات جستجوی در رابط کاربر آن وجود دارد.

● در مرتب‌سازی صحیح نتایج بر مبنای تاریخ ناتوان است.

● عدم صحت تشخیص و شمار مدارک استناد کننده و استناد شده در آن

دیده می‌شود.

- نادرستی در تشخیص نام نویسندگان در نتایج جستجو قابل رویت است.
 - اطلاعات کتابشناختی ناقص از طریق استفاده از متادیتاهای ضعیف ایجاد می‌کند.
 - کمبود اختیارات برای رتبه‌بندی نتایج بر مبنای خصیصه‌های تاریخ، عنوان، نویسنده و ... وجود دارد.
 - امکان پالایش نتایج بر مبنای زبان، دارا بودن چکیده، متن، روش تحقیق و ... وجود ندارد.
 - عملکرد صفحه رابط جستجوی پیشرفته آن احتمالاً نامعتبر است.
 - ناتوانی برای جستجوی اسامی نویسندگان و مجلات به کمک واژگان کنترل شده یا مستند وجود دارد.
 - ممکن است تعدادی از نتایج جستجو علمی نباشد.
 - معیارهای تعیین علمی و یا پژوهشی منابع نامشخص است.
 - تنها ۱۰۰۰ نتایج اول آن قابل رویت است.
 - کمبود خصیصه‌های محدود ساز در رابط کاربر آن دیده می‌شود.
 - شامل استنادهای تکراری در نتایج است (۳، ۴، ۱).
- سئوالات بحث انگیز درباره پژوهشگر گوگل:**
۱. چه چیزی از نظر گوگل اعتبار علمی دارد؟ (تعریف معیارهای منابع علمی از دیدگاه گوگل)
 ۲. چطور بسیاری از پایگاه‌های اطلاعاتی مجلات، سایتهای آموزشی و دولتی نمایه سازی می‌شود؟ (شیوه نمایه سازی علمی)
 ۳. هر چند مدت به روز رسانی می‌شود؟ (روز آمدی)
 ۴. در پوشش پژوهشگر گوگل برای حوزه‌های مختلف علمی چه شکافهایی وجود دارد؟ (تا اینکه از منابع دیگر تکمیل شود) (۳، ۵)

مأخذ:

1. Mary Shultz. "Comparing test searches in PubMed and Google Scholar". J Med Libr Assoc. 2007 October; 95(4): 442-445.
2. Maurella Della Seta. "Google Scholar and Web of Science: Similarities and Differences in Citation Analysis of Scientific Publications" http://www.eahilconfcluj.ro/docs/3c/DellaSeta_M.doc
3. Dean Giustini and Eugene Barsky. "A look at google scholar, pubmed, and scirus: comparsons and recommendations". JCHLA / JABSC. 26: 8-89 (2005)
4. Bruce White. "Examining the Claims of Google Scholar as a Serious Information Source" New Zealand Library & Information Management Journal, 2006
5. Josiah M. Drewry. Google Scholar, Windows Live Academic Search, and Beyond: A Study of New Tools and Changing Habits in ARL Libraries. A Master's Paper for the M.S. in L.S degree. July, 2007. 63 pages. Advisor: Lisa Norberg.